

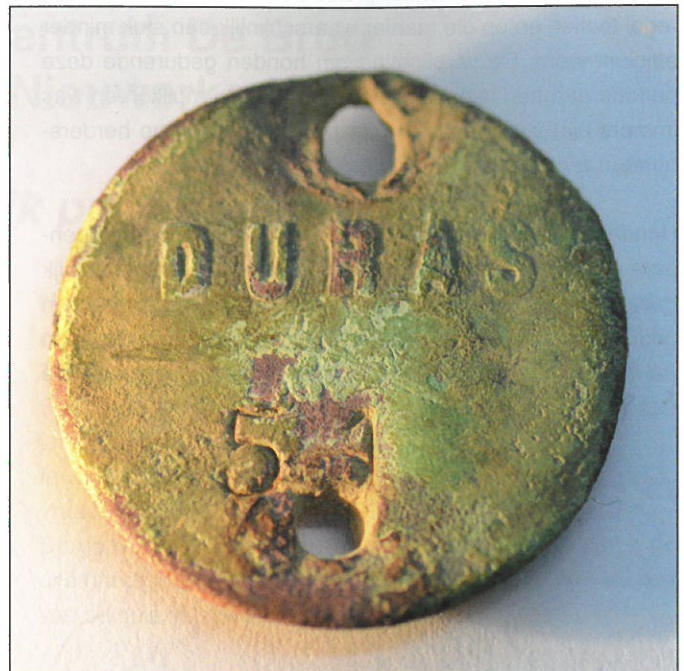
Een hondenpenning uit Duras, 1891

In Sint-Truiden werd begin dit jaar een ronde koperen penning gevonden. Hij heeft een doormeter van 20 mm en weegt 2,35 gram. Aan de ene zijde staan de naam van de gemeente *Duras* en het getal *51*, aan de andere kant staat *konink besluit* en *16 juni 1891*. Boven en onder zit er een gat in de penning. Waar het bovenste nog vrij regelmatig van vorm is, en mogelijk al bij de fabricatie in de penning was aangebracht, is het onderste gat duidelijk het resultaat van huisvlijt. Dit soort penningen met een gemeentenaam en een nummer wordt meestal geïdentificeerd als een hondenpenning, zonder dat er verder onderzocht wordt waar die penning dan wel voor diende.

16 juni 1891 is de datum waarop het Koninklijk Besluit van koning Leopold II inzake *voorkomingsmaatregelen tegen de hondsravernij* uitgevaardigd werd¹. Opdat gezagsdragers in staat zouden zijn vast te stellen wie de eigenaar was van een hond die tekenen van hondsdolheid vertoonde, werd daarin bepaald dat *alle (sic) hond, boven de drie maanden oud, op straat rondlopende, moet ten allen tijde aan den hals eene medaille dragen waarop de naam der gemeente, door de eigenaar bewoond, en een volgnummer te lezen staan, ten einde alzoo toe te laten bij middel van een register door de gemeente gehouden, den naam en het adres van dezen eigenaar weer te vinden. De medaille wordt geleverd door het gemeentebestuur en moet gemaakt zijn volgens een der modellen door de regering aangenomen.*

Deze penning werd dus gedragen door een hond waarvan de eigenaar in Duras woonde, en die in het hondenregister van die gemeente het nummer 51 droeg. Uit onderzoek in het Rijksarchief in Hasselt en in het Stadsarchief in Sint-Truiden is echter gebleken dat dit register niet bewaard bleef. Voorlopig is het niet mogelijk vast te stellen wie er achter dit nummer schuilging. Naar alle waarschijnlijkheid was de penning met klinknagels, riempjes of touwtjes aan de halsband van de hond vastgemaakt.

Het Koninklijk Besluit van 16 juni 1891 bepaalde nog dat, wanneer in een gemeente vastgesteld werd dat er een hond met razernij besmet was, de burgemeester de inwoners van de

¹ *Verzameling der wetten en koninklijke besluiten van België*, Brussel, 1891, p. 543-549.

gemeente daar onmiddellijk van op de hoogte moest brengen *bij middel van plakaten*. Tegelijk moest hij de provinciegouverneur en de burgemeesters van de omliggende gemeenten in een straal van vier kilometer verwittigen. Die moesten dan op hun beurt de inwoners van hun gemeente laten weten dat in die gemeente een geval van razernij vastgesteld was. Vanaf het moment van die bekendmaking mochten honden niet meer los op straat lopen. In alle betrokken gemeenten mochten honden nog slechts op de openbare weg komen als zij *met een leidzeel geleid* waren en een muilband droegen. Deze maatregel bleef drie maanden van kracht.

Opmerkelijk is dat het Koninklijk Besluit uitzonderingen op deze regel toeliet, en op die manier waarschijnlijk een stuk minder efficiënt werd. De verplichting om honden gedurende deze periode aan een leiband te houden en ze te muilkorven was immers niet van toepassing op jachthonden en op herdershonden *terwijl zij als dusdanig gebruikt worden*.

Honden die zonder de voorgeschreven penning op de openbare weg werden aangetroffen, moesten door het plaatselijk gezag gevangen en vastgezet worden. De eigenaar had dan gedurende drie dagen de kans zijn hond terug te vragen, en *de kosten van vangings en schuthok te betalen*. Honden die

tijdens een schutperiode zonder leiband en muilband op de openbare weg liepen moesten ook gevangen worden. Indien de gemeentepolitie er niet in slaagde een hond zonder muilband te vangen, dan mocht zij zelfs *de afmaking ter plaats bevelen of het dier zelf afmaken*.

Voordat dit Besluit uitgevaardigd werd, was in Limburg het *Provinciaal reglement van politie over het rondlopen der honden* van 19 juli 1887 van kracht². Dat verbodde *het rondlopen van onbewaakte honden op straten, wegen, openbare plaatsen der steden of in de velden*. Men was toen dus niet verplicht zijn hond aan de leiband te houden, maar wel om hem te *bewaken* of te vergezellen. Een leiband of muilkorf was alleen verplicht voor honden die als *kwaad of gevaarlijk* bekend stonden bij *den oversten der plaatselijke politie*. Voorts schreef het reglement van 1887 voor dat honden een halsband moesten dragen, waarop *op eene zichtbare wijze op eene metalen plaat de naam en de woonplaats van den eigenaar* te lezen moest zijn. Na de invoering van het Koninklijk Besluit van 1891, werd het provinciaal reglement op 8 juli 1892 door de provincieraad afgeschaft³.

Rombout Nijssen en Mario Raeymaekers

² *Memoriaal van administratie der provincie Limburg*, Hasselt, 1887, p. 300-304.

³ *Memoriaal van administratie der provincie Limburg*, Hasselt, 1892, deel 2, p. 344-347.

